

ISACKER, Philip van (Torhout 18 december 1884 – Brussel 11 maart 1951). Vader van Karel van Isacker.

Studeerde na zijn klassieke humaniora aan het jezuïetencollege te Turnhout in 1908 te Leuven af als doctor in de geschiedenis en verbleef in 1909-1910 aan het Belgisch Historisch Instituut te Rome. Nadien bleef Van Isacker als studiemeester in Aat (1910) en in Gent (eind 1911), en vanaf september 1912 als leraar aan het Koninklijk Atheneum in Mechelen geschiedkundig onderzoek verrichten. Begin 1921 promoveerde hij te Leuven tot doctor in de rechten. Daarna bouwde hij een advocatenpraktijk uit. Inmiddels werd hij actief in de politiek. Hij was van 1919 tot 1938 christen-democratisch volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Mechelen, en van 1921 tot 1938 Mechels gemeenteraadslid. Van juni 1931 tot mei 1932 was hij minister van ver-

Philip van Isacker was katholiek volksvertegenwoordiger (1919-1938) en minister (vanaf 1931). Hij was lid en secretaris (1920-1931) van de Katholieke Vlaamsche Kamergroep en ijverde onder meer voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit.

keerswezen, van december 1932 tot juni 1934 van nijverheid en arbeid, en daarna van arbeid en sociale voorzorg. Als minister van economische zaken (vanaf november 1934) bracht hij een evenwicht tussen Nederlands- en Franstalige ambtenaren. Door misnoegdheid wegens de harde regeringsmaatregelen inzake de werkloosheid en de muntdevaluatie werd zijn kandidatuur voor de parlementsverkiezingen van 1936 in het Mechelse Werkersverbond slechts aanvaard na tussenkomst van senator Alfons Verbist. Op 7 februari 1938 stapte Van Isacker uit de politiek. Niet alleen was hij ontgoocheld over de verkiezingsnederlaag, de politieke schandaalsfeer en het gemis aan dynamiek in de regering, maar hij hoopte tevens op het gouverneurschap van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid. Tevergeefs, maar omstreeks maart 1938 werd hij aangezocht om mee de Kredietbank (KB) te leiden. Hij bleef tot aan zijn dood ondervoorzitter van de bank. Begin april 1938 werd hij covoorzitter van de pas geïnstalleerde Permanente Economische Nederlands-Belgisch-Luxemburgse Commissie. In 1946-1947 was hij ondervoorzitter van de Belgische Vereniging der Banken, en in 1948-1949 van de Afdeling voor Sociale Aangelegenheden. Hij was voorzitter van de Economische Sectie van het Benelux-Comité, bestuurslid van het Vlaams Economisch Verbond en

extraparllementair lid van het Centrum-Harmel.

Bij het begin van de Tweede Wereldoorlog, van 15 mei tot oktober 1940, vluchtte Van Isacker met een directielid, enkele stafmedewerkers en een aanzienlijk pakket waardepapieren van de KB tot aan de voet van de Franse Pyreneeën. Hij verleende er bijstand aan de Belgische vluchtelingen en nam er tijdelijk het voorzitterschap van de Belgische Federatie van de Kamers van Koophandel waar. Omstreeks 19 januari 1945 werd hij aangehouden, volgens de katholieke bladen wegens handel met de bezetter door een Oostendse firma waarvan hij ondervoorzitter was. Volgens andersgezinden was er een onderzoek naar de KB-afdeling Belgische Werklieden in Duitsland, die reeds in augustus 1940, ruim een jaar voor er van verplichte arbeidsdienst sprake was, de uitbetaling van de lonen uitvoerde van hen die uit opportunisme of ideologie in Duitsland waren gaan werken. Dankzij de bemiddeling van prominenten als Gaston Eyskens werd hij na een zevental dagen vrijgelaten.

Als student was Van Isacker actief in de katholieke Vlaamse studentenbeweging en betrokken in de toenmalige strijd voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit. In 1910-1911 engageerde hij zich in het taalgrensactiecomité Taalgrens Wakker!. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij ondervoorzitter van een Mechels Comité voor Volksvoordrachten, dat onder leiding van Maurits Sabbe in Belgisch-loyale geest de Vlaamse sociaal-culturele actie voortzette. Begin 1916 ondertekende hij mee een opgemerkte protestbrief tegen de vernederlandsing van de Gentse Rijksuniversiteit door de bezetter en weigerde hij er een leerstoel. Met een tiental gelijkgezinden, onder wie I. Cornelis en Verbist, stichtte hij in Mechelen een gesloten studiering die, tegen het activisme, de 'loyale' Vlaamse katholieke actie van na de oorlog voorbereidde.

Op vraag van Frans van Cauwelaert hielp Van Isacker eind 1918 als tijdelijk redactielid *De Stan-daard* uit de startblokken en verzorgde hij tot februari 1919 het buitenlands overzicht. In antwoord op de vooroorlogse bisschoppelijke Instructions (1906) verdedigde hij in een in 1919 verschenen brochure het Nederlands als volwaardige wetenschapstaal en werd hij medestichter van de Katholieke Vlaamse Hogeschool voor Vrouwen in Antwerpen. Onder zijn leiding ontstond begin 1919 een arrondissementeel Katholiek Vlaamsch Verbond voor Mechelen (Katholieke Vlaamsche Landsbond). In mei 1919 kon hij mee de standenvertegenwoordiging in de Mechelse katholieke partij indrukken en aldus de politieke doorbraak van jonge Vlaamsgezinde christen-democraten in het Mechelse bewerken.

In het parlement voegde Van Isacker zich als kersvers volksvertegenwoordiger bij de Katholieke Vlaamsche Kamergroep, die het minimumprogramma in wetten zou omzetten. Van 1920 tot 1931

was hij secretaris van deze groep, evenals van de Christen-Democratische Groep, die de Vlaamse en Waalse verkozenen van de christelijke arbeidersbeweging groepeerde. In 1925 hekelde hij in een opgemerkte anonieme brochure het veelvuldig absenteïsme van de vertegenwoordigers van de Frontpartij in het parlement. Tijdens Kamerdebatten kloeg hij de taaltoestanden in het leger aan en bleef hij aandringen op de vernederlandsing van de Gentse Rijksuniversiteit. Hij diende mee wetsvoorstellen in voor amnestie (9 december 1926) en voor de vernederlandsing van de rechtspleging in burgerlijke en handelszaken (8 maart 1928).

Zijn zoon, de schrijver Frans van Isacker, vertelde in *Averechts verloop* de gedenkschriften van zijn vader uit 1942-1944 gedeeltelijk na.

WERKEN: met K. Cruysberghs en M.E. Belpaire, *Hoogeschool voor vrouwen: wat zij wil, wat zij is, hoe men haar waardeert*, z.j.; – *De vervlaamsching van ons Hooger Onderwijs en de wetenschap*, 1919; – *Het parlementair werk der Frontpartij. Woorden en daden*, 1925; – ‘De vervlaamsching van het burgerlijk recht’, in *Verslag van het VIIIste Congres van den Katholieken Vlaamschen Landsbond*, 1927, p. 68-78; – ‘De desertie van veroordeelden wegens activisme’, in *Rechtskundig Tijdschrift*, jg. 25 (1930), p. 304-313; – *Tussen staat en volk. Nagelaten memoires*, 1953 (postuum, met voorwoord van J.-A. Goris).

LITERATUUR: F. van Isacker, *Posthume wandeling*, 1957; – J.-A. Goris, ‘Philip Van Isacker’, in *Twintig eeuwen Vlaanderen*, XIV, 1976, p. 209-214; – F. van Isacker, *Averechts verloop. Kroniek van een meedogenloze eeuw*, 1988 (Rodolf Huyghebaert is Philip van Isacker); – H. de Lannoy, ‘Isacker, Philip Joseph Aimé Van’, in *NBW*, XIII, 1990.

HERWIG DE LANNOY